

P7_TA(2010)0008

Europos Dunojaus regiono strategija

2010 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos Dunojaus regiono strategijos

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 192 straipsnį ir 265 straipsnio 5 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2009 m. gruodžio 3 d. Komisijai pateiktą klausimą dėl Europos Dunojaus regiono strategijos (O-0150/2009 – B7-0240/2009),
 - atsižvelgdamas į 2009 m. birželio 18 ir 19 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas, kuriose Komisija raginama iki 2010 m. pabaigos parengti Europos Dunojaus regiono strategiją,
 - atsižvelgdamas į ES Baltijos jūros regiono strategiją,
 - atsižvelgdamas į Tarybos programą, kurią parengė Tarybai pirmininkaujančios Ispanija, Belgija ir Vengrija,
 - atsižvelgdamas į Europos Parlamente įsteigtą Dunojaus regiono forumą ir į šio forumo veiklą,
 - atsižvelgdamas į savo 2009 m. kovo 24 d. rezoliuciją dėl Žaliosios knygos dėl teritorinės sanglaudos ir diskusijų dėl būsimos sanglaudos politikos reformos eigos,
 - atsižvelgdamas į 2009 m. spalio mėn. Regionų komiteto nuomonę „ES Dunojaus regiono strategija“,
 - atsižvelgdamas į Espo, Orhuso ir Berno konvencijas dėl aplinkos apsaugos,
 - atsižvelgdamas į Vandens pagrindų direktyvą ir į Helsinkio konvenciją,
 - atsižvelgdamas į Belgrado konvenciją dėl laivybos Dunojaus upe reguliavimo,
 - atsižvelgdamas į bendrą pareiškimą dėl Dunojaus upės baseino vidaus laivybos vystymo ir aplinkos apsaugos, kurį priėmė Dunojaus komisija, Tarptautinė Dunojaus upės apsaugos komisija ir Tarptautinė Savos upės baseino komisija,
 - atsižvelgdamas į Stokholmo konferenciją dėl makroregioninės strategijos, kurią surengė Tarybai pirmininkaujanti Švedija,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį,
- A. kadangi Lisabonos sutartyje teritorinė sanglauda pripažįstama kaip Europos Sąjungos tikslas (ES sutarties 3 straipsnis),
- B. kadangi makroregioninių strategijų tikslas – geriau panaudoti esamus išteklius siekiant

spręsti teritorinio vystymosi problemas ir drauge rasti bendrų užduočių sprendimus,

- C. kadangi Baltijos jūros strategijoje jau pateiktas ES politikos sričių koordinavimo ir geopolitinių teritorinių vienetų, t. y. makroregionų finansavimo modelis, apibrėžtas remiantis specifiniais kriterijais, ir kadangi pagal Baltijos jūros strategijos modelį įgyvendinant ES Dunojaus regiono strategiją yra galimybė skatinti regioninį ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą siekiant tolesnio ekonominio augimo ir drauge spręsti bendrus uždavinius,
- D. kadangi Dunojaus regionas jungia dešimt Europos šalių – Vokietiją, Austriją, Slovakijos Respubliką, Vengriją, Kroatiją, Serbiją, Rumuniją, Bulgariją, Moldovos Respubliką ir Ukrainą, iš kurių šešios yra ES valstybės narės, o platesniu teritoriniu mastu šis regionas taip pat apima Čekijos Respubliką, Slovėniją, Bosniją ir Hercegoviną ir Juodkalniją,
- E. kadangi Dunojaus regionas itin svarbus dėl to, kad jame sutelkiamos ES sanglaudos politikos programos, programos, skirtos šalims, dalyvaujančioms Europos kaimynystės politikoje, ir galimoms ES šalims kandidatėms, ir dėl šios priežasties jis yra sritis, kurioje gali būti plėtojama glaudesnė įvairių ES politikos sričių, t. y. sanglaudos, transporto, turizmo, žemės ūkio, žuvininkystės, ekonominės ir socialinės plėtros, energetikos, aplinkos, plėtros ir kaimynystės politikos, sąveika,
- F. kadangi ES Dunojaus regiono strategija turi būti plėtojama šiose bendradarbiavimo srityse: socialinio vystymosi ir socialinės apsaugos, tvarios ekonominės plėtros, transporto ir energetikos infrastruktūros, aplinkos apsaugos, kultūros ir švietimo,
- G. kadangi ES Dunojaus regiono strategija galėtų itin prisidėti siekiant geriau koordinuoti Dunojaus regione veikiančias regionų ir vietos valdžios institucijas ir organizacijas ir ją įgyvendinant būtų užtikrinta gerovė, tvarus vystymasis, darbo vietų kūrimas ir regiono saugumas,
- H. kadangi Dunojaus regione bendradarbiaujama jau ilgą laiką – 1856 m. kovo 30 d. įsteigta europinė Dunojaus regiono komisija, kurios būstinė iš pradžių buvo Galacyje (Rumunija), o šiuo metu yra Budapešte, buvo viena iš pirmųjų Europos institucijų,
- I. kadangi po 2007 m. įvykusios plėtros Dunojaus upė beveik tapo Europos Sąjungos vidaus vandens keliu, ir kadangi Dunojaus regionas gali itin padėti skatinant po šios plėtros prasidėjusias permainas,
- J. kadangi Dunojus yra veiksmingas vandens kelias, besitęsiantis net už valstybių narių teritorijos, ir kartu su Maino kanalu ir Reino upe jungia Šiaurės ir Juodąją jūras ir turi galimybių sustiprinti Juodosios jūros regiono geostrateginę padėtį,
- K. kadangi Dunojaus regionas yra jungiamoji zona, turinti įvairiopą ekonominį potencialą ir kadangi Dunojaus sritį laikant atskiru makroregionu galima būtų pašalinti ekonominius skirtumus šiame regione ir sustiprinti integruotą plėtrą,
- L. kadangi Dunojaus delta nuo 1991 m. yra UNESCO pasaulio paveldo objektas ir Dunojaus regione yra kelios specialios apsaugos teritorijos ir specialios saugomos teritorijos, įtrauktos į *Natura 2000* tinklą; kadangi Dunojus ir Dunojaus delta turi unikalią ir trapią ekosistemą, kurioje auga retos augalų rūšys, kurioms dėl taršos gresia pavojus,

1. ragina Komisiją kuo skubiau pradėti plataus masto konsultacijas su visomis prie Dunojaus upės esančiomis šalimis, kad būtų numatyti įvairūs regioninio bendradarbiavimo aspektai, ir ne vėliau kaip iki 2010 m. pabaigos pateikti ES Dunojaus regiono strategiją;
2. mano, kad Europos Dunojaus regiono strategija yra tinkamas būdas skatinti teritorinį vystymąsi pasitelkiant glaudesnę bendradarbiavimą aiškiai apibrėžtose politikos srityse, kuriose visos vyriausybės partnerės įžvelgė realią Europos pridėtinę vertę, ir ragina, kad ši strategija būtų plėtojama kaip Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslas;
3. pabrėžia, kad būtina, jog visos makroregioninės strategijos būtų įtrauktos į ES regioninę politiką, kuri yra suderinta politika, skirta visai ES teritorijai; be to, pabrėžia, kad reikia geriau išnagrinėti šios strategijos teikiamą papildomą naudą įgyvendinant teritorinės sanglaudos tikslą ES teritorijoje;
4. pabrėžia, kad į parengiamąjį procesą reikia įtraukti visas Dunojaus regiono ir vietos suinteresuotąsias šalis norint aiškiai nustatyti poreikius darnaus ir tvaraus teritorinio vystymosi ir gebėjimų ugdymo srityje, siekiant rasti bendrų problemų sprendimus, veiksmingai įgyvendinti konkrečius projektus ir sukurti tinkamo valdymo sistemą, ir ragina vyriausybes remti ir skatinti NVO, profesinių asociacijų ir pilietinės visuomenės informavimą ir konsultavimą strategijos sukūrimo ir jos būsimo įgyvendinimo klausimais;
5. ragina Komisiją aiškiai nustatyti būsimos Dunojaus regiono politikos valdymo struktūrą; mano, kad įgyvendinant šią strategiją neturi būti pakenkta regionų ir vietos valdžios įgaliojimams;
6. remia Dunojaus regiono kaip ES prioritetinės srities ekonominę ir socialinę vystymąsi ir skatina didesnę regioninę integraciją šiame regione, kuris yra dinamiška platesnės Europos ekonominės ir politinės erdvės sudedamoji dalis;
7. ragina pagerinti šiuo metu užterštos Dunojaus upės ekologinę būklę, imtis priemonių sumažinti taršą ir užkirsti kelią tolesniam teršimui nafta ir kitomis toksinėmis bei žalingomis medžiagomis;
8. pažymi, kad už Dunojaus regiono taršą atsakingos ir valstybės narės, ir kitos pakrantės šalys, per kurias teka Dunojus; pabrėžia, kad Dunojaus upės baseino aplinkos apsauga – svarbus aspektas, turintis įtakos šio regiono žemės ūkio ir kaimo plėtrai ir ragina pakrantės valstybes teikti pirmenybę tam, kad būtų įsteigtos bendros hidrologinės ir vandens kokybės tyrimo laboratorijos;
9. ragina Komisiją ir valstybes nares kovojant su klimato kaita bendradarbiauti ir ypatingą dėmesį skirti vietos ekosistemų apsaugai ir ragina Komisiją remti naujų technologijų tyrimus ir taikomąją veiklą siekiant pagerinti prognozes ir gebėjimą veikti ištikus potvyniams, didelėms sausroms ir atsitiktiniam užteršimui;
10. pabrėžia, kad būtina apsaugoti ir didinti Dunojaus regiono žuvų išteklius; ragina Komisiją parengti išsamų planą, skirtą natūraliems erškėtų ištekliams Dunojuje išsaugoti ir atkurti;
11. ragina Komisiją taikyti veiklos patirtį, įgytą vykdant Baltijos jūros strategiją; taigi ragina, kad į dokumentą būtų įtrauktas veiksmų planas; laikosi nuomonės, kad į šį veiksmų planą turi būti įtraukti šie aspektai: nekenksmingas aplinkai Dunojaus naudojimas vidaus laivybai, transporto rūšių derinimas su kitų rūšių transportu palei Dunojų tobulinant visą

infrastruktūrą (pirmenybę teikiant geresniam esamos infrastruktūros naudojimui), įvairių transporto rūšių sistemų palei visą upę kūrimas, Dunojaus hidraulinės energijos naudojimas nedarant žalos aplinkai, Dunojaus vandens kokybės išsaugojimas ir gerinimas laikantis Vandens pagrindų direktyvos nuostatų, griežtų laivų saugumo reikalavimų taikymas, aplinkai žalos nedarančio turizmo vystymas, švietimo, mokslinių tyrimų ir socialinės sanglaudos gerinimas;

12. pabrėžia, kad reikia įvairinti energijos šaltinius ir ragina Komisiją ir visas pakrantės valstybes aktyviau bendradarbiauti energetikos srityje, skatinti ir įgyvendinti bendrus energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančių energijos išteklių projektus atsižvelgiant į regionų kaip bioenergijos šaltinių potencialą ir skatinti naudoti biomasės, saulės, vėjo ir vandens energiją;
13. pabrėžia, kad tinkami strategijų ir poveikio aplinkai vertinimai pasikonsultavus su partneriais, kuriems gali daryti poveikį šie sprendimai, įskaitant poveikio visai upės ekosistemai vertinimus, turėtų būti būtina visų su transportu ir energetika susijusių infrastruktūros projektų sąlyga siekiant užtikrinti, jog būtų laikomasi tarptautinių aplinkos apsaugos standartų;
14. atkreipia dėmesį į ypatingą Dunojaus regiono valstybių ekonominę tarpusavio priklausomybę ir pritaria tam, kad būtų sukurti verslo vystymo tinklai ir nevyriausybinės prekybos skatinimo institucijos, kurios galėtų koordinuoti ir skatinti būsimas vystymosi galimybes, ypač skirtas MVĮ siekiant užtikrinti tvarų ir veiksmingą augimą ir skatinti ekologinės ekonomikos augimą visame Dunojaus makroregione;
15. siūlo integruoti ES ir kaimyninių valstybių, esančių Dunojaus regione, transporto sistemas ir pabrėžia, kad itin svarbu sudaryti sąlygas įvairiarūšio transporto projektams įgyvendinti;
16. mano, kad vidaus vandenų laivybos sistema yra svarbus regiono transporto plėtros veiksnys, taip pat pripažįsta, kad vidaus vandenų laivyba sumažėjo daugiausia dėl didelio ekonomikos nuosmukio, ir pabrėžia, kad labai svarbu pašalinti vandens kelių jungties Reinas-Mezas-Mainas-Dunojus perkrovas ir pagerinti visą Dunojaus įvairiarūšio transporto sistemą tuo pačiu metu didžiausią dėmesį skiriant patobulintų vidaus uostų ir logistikos, vidaus laivybos ir geležinkelių transporto derinimui ir atsižvelgti į papildomas trumpųjų nuotolių jūrų laivybos galimybes;
17. siūlo patobulinti transeuropinį tinklą siekiant visame regione pagerinti įvairių transporto rūšių derinimą ir susisiekimą su Juodosios jūros regionu keliais ir geležinkeliu (krovinių vežimui rezervuoti koridoriai ir greitųjų traukinių linijos);
18. ragina Komisiją skatinti plačiau naudoti šiuolaikines informacijos ir ryšių technologijas ir imtis visų būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad kuo greičiau būtų pradėta taikyti veiksminga bendra navigacijos Dunojuje taisyklių sistema;
19. mano, kad tvarus turizmas yra svarbi priemonė, padedanti skatinti regiono ekonominį augimą, ir atkreipia dėmesį į, pavyzdžiui, tas galimybes, kurias turi ekologinis turizmas, ir į ekonominį dviračių takų beveik palei visą Dunojų potencialą;
20. remia programas, skirtas gerinti Dunojaus regiono daugiakultūrę aplinką skatinant tarptautinį judumą, kultūrų dialogą, diegiant naujas meno ir komunikacijos formas ir

steigiant verslo inkubatoriaus tipo įstaigas šiuose sektoriuose, taip pat saugant kultūrinį ir istorinį paveldą bei skatinant naujas kultūros pramonės šakas;

21. remia universitetų mainų programas regione ir siūlo kurti šio regiono universitetų tinklus tam, kad būtų skatinami kompetencijos centrai, galintys konkuruoti tarptautiniu lygmeniu;
22. ragina Komisiją ir valstybes nares pagerinti administravimą siekiant sumažinti administracinę našlą, kuri neišvengiamai atsiranda veiksmingiau plėtojant ir taikant ES Dunojaus regiono strategiją;
23. ragina Komisiją glaudžiai bendradarbiauti su Europos Parlamentu nustatant ES Dunojaus regiono strategijos plėtros prioritetus ir prašo Komisijos reguliariai konsultuotis su Europos Parlamentu ir informuoti jį apie šios strategijos įgyvendinimo rezultatus;
24. pabrėžia, jog reikia laikytis koordinuoto požiūrio siekiant veiksmingiau panaudoti ir geriau įsisavinti visas turimas ES lėšas Dunojaus pakrantėje esančiose valstybėse, kad būtų galima įgyvendinti šios strategijos tikslus;
25. ragina naudoti esamas veiksmų programas pagal šią strategiją vykdomiems projektams finansuoti; ragina visas suinteresuotąsias šalis pasitelkti ir kitas nefinansines priemones, kurios padėtų įgyvendinti strategiją ir iškart turėtų teigiamą konkretų poveikį;
26. siūlo, pasikonsultavus su vietos ir regionų suinteresuotosiomis šalimis, kas dveji metai rengti Dunojaus regionui skirtą ES aukščiausiojo lygio vadovų susitikimą, o jo išvadas pateikti Europos Vadovų Tarybai ir Europos Parlamentui;
27. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Regionų komitetui ir kitoms atitinkamoms institucijoms.